

Zaak 170

Uitspraak inzake een klacht van [a] en [b], componisten van het werk 'Hema', tegen [c] en [d], auteur respectievelijk uitgever van het werk 'Hema Travelling Day'.

1. Bij brief van 12 oktober 2021 heeft [a], namens [b], (hierna te noemen: 'Klagers') zich tot de Vaste Commissie Plagiaat (hierna te noemen 'VCP') gewend met het volgende. Klagers menen dat het werk 'Hema Travelling Day', gecomponeerd door [c] en uitgegeven door [d] (hierna te noemen 'Beklaagden'), een ongeautoriseerde bewerking is van het door Klagers gecomponeerde werk 'Hema'. Naar de mening van Klagers is er sprake van inbreuk op het auteursrecht van Klagers.

2. Aan de administratie van Buma/Stemra zijn de volgende gegevens ontleend:

Het werk 'Hema' is gecomponeerd door [a] en [b]. Beiden zijn deelnemers van Buma/Stemra. Het werk is voor het eerst bij Buma/Stemra bekend op 7 maart 2005.

Het werk 'Hema Travelling day' is gecomponeerd door [c] en wordt uitgegeven door [d]. Beiden zijn deelnemers van Buma/Stemra. Het werk is voor het eerst bij Buma/Stemra bekend op 5 december 2019.

3. Voorzover van belang voor de beoordeling van de zaak beschikt de VCP over afschriften van de volgende stukken:

1. De klacht d.d. 12 oktober 2021 met de volgende bijlagen:
 - Brief mr van Dongen d.d. 29 sept 2021 aan [c]
 - Brief mr van Dongen d.d. 29 sept 2021 aan CPI
 - Brief mr van Dongen d.d. 11 okt 2021 aan CPI
 - Uitspraak VCP zaak 162
 - Brief mr van Werven 6 okt 2021
 - [d] mp3 (muziekfragment)
 - [d] WAV (muziekfragment)
 - Hema Muziek tbv radio [a] en [b] mp3 (muziekfragment)
 - Hema Muziek tbv radio [a] en [b] mp3 (muziekfragment)
2. Verweer d.d. 17 nov 2021 met de volgende bijlagen:
 - [d] zonder Hema Soundlogo Wav (muziekfragment)
 - 17151660_Verizon_Humll_Activation_TravellingDay_MUS_160616_qt.aif (muziekfragment)
 - Factuur Stemra d.d. 15 maart 2021 met specificatie
 - Aanvraag opgaveformulier Overige Commercials
 - Deskundigenverklaring van de heer Pisters
3. Aanvullende stukken
 - Documentatie werken bij Buma/Stemra
 - Brief aan [c] 14 10 21
 - Brief aan [d] 14 10 21
 - Brief aan [b] 14 10 21
 - Brief aan [a] 14 10 21
 - Email van mr van Werven 18 10 21
 - Email aan mr van Werven 18 11 21
 - Email aan [b] en [a] 18 11 21

4. Klagers hebben de op grond van artikel 6 van het Reglement op de behandeling van plagiaatgeschillen tussen deelnemers van Buma en Stemra vereiste waarborgsom van € 1362,- voldaan.

5. Voor de behandeling van de zaak was de VCP als volgt samengesteld:

Prof. mr P.B. Hugenholtz, voorzitter
Prof. mr S.J. van Gompel, vice-voorzitter
B. van der Linden, lid
B. Zimmerman, lid
J.F. Haanstra, lid
B. de Goeij, lid
J. Roukens, lid

6. De zitting werd online gehouden op 1 december 2021.
Namens Klagers waren aanwezig: [a] en [b], componisten.

Namens de Beklaagden waren aanwezig: [c], componist, mr van Werven, advocaat, mevrouw Severs en de heer Oudshoorn namens Copyright Power International, die de auteursrechten van [d] administreert.

De VCP heeft zich, in overeenstemming met artikel 8 lid 7 van het Reglement op de behandeling van plagiaatgeschillen tussen deelnemers van Buma en Stemra, op 9 december 2021 ter zake laten voorlichten door mevrouw M. Haalmeijer, medewerker Stemra licenties.

7. De VCP verklaart zich bevoegd van de klacht kennis te nemen. De klacht heeft betrekking op een geschil zoals omschreven in artikel 4 lid 1 onder a van het Reglement op de behandeling van plagiaatgeschillen tussen deelnemers van Buma en Stemra.

8. De klacht wordt als volgt onderbouwd.

Klagers hebben het werk 'Hema Muziek Thema' in 1997 gecomponeerd. Vanaf 2001 wordt dit werk als kenmerkende soundlogo c.q. "ident" bij de reclameboodschappen van de winkelketen Hema op o.m. radio en televisie uitgezonden, in verschillende uitvoeringen, welke uitvoeringen als afzonderlijke werken bij Buma/Stemra zijn aangemeld.

Klagers hebben geconstateerd dat Beklaagden een aantal elementen aan het werk van Klagers hebben toegevoegd en deze toegevoegde elementen vervolgens ten onrechte onder de titel 'Travelling Day' als eigen en separate compositie bij Buma/Stemra aangemeld. Omdat het werk van Beklaagden direct aansluit bij de ident van Klagers, zijn Klagers van mening dat het het werk van Klagers in de compositie van Beklaagden is geïntegreerd en daar onlosmakelijk deel van uitmaakt.

De door Beklaagden aan het werk van Klagers toegevoegde elementen bestaan uit niet meer dan de uitvoering van een akkoordprogressie van twee akkoorden (A|D|A). Deze elementen leunen op de karakteristieke elementen van de ident van Klagers.

Naar het oordeel van Klagers is er derhalve sprake van een ongeautoriseerde bewerking van het werk van Klagers. Bovendien geldt dat het werk van Beklaagden, zonder de ident, de voor auteursrechtelijke bescherming vereiste oorspronkelijkheid ontbeert en derhalve niet is aan te merken als zelfstandig beschermd auteursrechtelijk werk.

Beklaagden bedienen zich naar het oordeel van Klagers van een administratieve "truc" door het werk 'Travelling Day' bij Buma/Stemra te registreren voor de seconden die direct voorafgaan aan het moment dat het werk van Klagers is te horen. Door deze truc incasseren Beklaagden het merendeel van de auteursrechtelijke vergoedingen, profiterend van en leunend op het werk van Klagers, terwijl er de facto sprake is van een ongeautoriseerde bewerking van het werk van Klagers waarvoor Klagers geen toestemming hebben verleend.

Klagers verwijzen ter ondersteuning van hun klacht naar de uitspraak van de VCP in een vergelijkbare casus uitspraak, VCP zaak 162.

De factuur en licentie van Stemra van 15 maart 2021 doet aan bovenstaande stellingnamen niets af en kan niet worden opgevat als toestemming van Klagers voor de handelwijze van Beklaagden. Mw. Manon Haalmeijer, medewerker van Stemra, heeft de tekst voor deze Stemra licentie gemaakt, waarmee zij enkel heeft willen uitdrukken dat Klagers instemmen met het (her)gebruik van hun werk. De licentie behelst geenszins een uitdrukkelijke autorisatie die benodigd is om mee te delen in de auteursrechtgelden van de exploitatie van deze bewerking. Uit het vorenstaande volgt dat er sprake is van een ongeautoriseerde bewerking van het werk van Klagers, waardoor inbreuk wordt gemaakt op het auteursrecht van Klagers.

9. Beklaagden voeren in hun verweer de volgende argumenten aan.

Het werk 'Travelling Day' is in 2016 geschreven en opgenomen voor Verizon, een klant van de Amerikaanse affiliate van [d]. Dit werk is in 2019 op verzoek van Hema ingekort en bewerkt. Tevens zijn het tempo en de instrumentatie van het Hema sound logo zodanig aangepast dat het soundlogo direct aansluit op 'Travelling Day'. Voor deze bewerking en de eerste vastlegging van het Hema soundlogo is toestemming verkregen via Stemra, zoals blijkt uit de Stemra factuur van 15 maart 2021.

Ten onrechte stellen Klagers dat het gebruik van 'Travelling Day' in combinatie met het Hema soundlogo en in die context in commercials een ongeautoriseerd arrangement zou zijn van het Hema soundlogo. Dat het soundlogo in een bepaalde context wordt gebruikt, maakt nog niet dat de overige werken in diezelfde context een bewerking zijn van het Hema soundlogo. Het Hema soundlogo zélf wordt immers niet bewerkt doordat dat in combinatie met het werk van Beklaagden in dezelfde commercial wordt gebruikt.

Voor de beoordeling van de vraag of 'Travelling Day' plagiaat is van het Hema soundlogo, en of het daarvan een 'ongeautoriseerde bewerking' is, dienen de afzonderlijke werken met elkaar te worden vergeleken. Uit die vergelijking, gemaakt door een musicoloog, blijkt dat het Hema soundlogo en 'Travelling Day' grote onderlinge verschillen vertonen. Zo verschillen onder meer de melodie, toonsoort, het harmonisch materiaal, de plaatsing van de melodische ingrediënten, het tempo en de "feel", het arrangement en de sfeer van de werken. Daarmee is gegeven dat 'Travelling Day' niet leunt op de karakteristieke elementen van het Hema soundlogo. Bovendien blijkt hieruit dat 'Travelling Day' in voldoende mate origineel is om als zelfstandig werk auteursrechtelijke bescherming te genieten.

Beklaagden concluderen dat er geen sprake is van auteursrechtinbreuk.

10. De VCP overweegt als volgt.

Beklaagden beroepen zich op de via Stemra verleende licentie ter zake van het gebruik van het werk 'Hema', zoals vermeld op de factuur van Stemra d.d. 15 maart 2021. Op bedoelde factuur nr. 301318637 is de licentie als volgt verwoord:

(...) De toestemming geldt ook voor het bewerken van de tune. Als een andere componist de tune bewerkt dan geldt dit nog steeds als de bovenstaande tune en moet dan ook zo opgegeven worden. Wordt er in aansluiting op bovenstaande tune een eigen nieuwe compositie gemaakt dan geldt dit als nieuw stuk opdrachtmuziek.(...).

De VCP heeft zich laten informeren over de gebruikelijke werkwijze van Stemra bij het verlenen van licenties voor het gebruik van muziekwerken in commercials en in het bijzonder over de gang van zaken bij het tot stand komen van de onderhavige licentie. De VCP heeft vastgesteld dat Klagers waren geïnformeerd over de tekst van de bewuste licentie en hier mee akkoord waren. Daarmee is naar het oordeel van de VCP komen vast te staan dat Klagers toestemming hebben verleend voor het gebruik van het werk 'Hema' zoals in de klacht omschreven en kan er dus geen sprake zijn van inbreuk op het auteursrecht van Klagers.

De vraag of er sprake is van een bewerking van het werk 'Hema', behoeft derhalve niet te worden beantwoord.

De VCP oordeelt al met al dat er geen sprake is van auteursrechtinbreuk.

11. Uitspraak doende

a. De VCP verklaart de klacht ongegrond.

b. De VCP veroordeelt de Klagers tot betaling van € 1362,- aan Buma/Stemra, hetgeen wordt verrekend met de door Klagers betaalde waarborgsom.

c. De VCP zal deze uitspraak ter beschikking stellen van de directie van Buma en Stemra, opdat deze naar aanleiding van de uitspraak de nodige maatregelen kan treffen en eventueel tot publicatie zal kunnen besluiten.

Aldus gedaan te Hoofddorp op 24 januari 2022,

Prof. mr P.B. Hugenholtz
voorzitter

mr O. Meijer
secretaris